

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра обліку і аудиту

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ

на тему:

**Організація обліку і контролю витрат операційної
діяльності**

**(на матеріалах ТОВ «Цукровий завод Городенка» м.
Городенка Івано-Франківської обл.)**

Робота до захисту допущена

Виконав:

студент спеціальності 7.03050901 «Облік і
аудит»
Григирчик Н.Д.

Зав. кафедри

к.е.н., доц. Слободян В.Д.

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Семенишена Н.В.

Камянець-Подільський
2013

АНОТАЦІЯ

Григорчик Н.Д. Організація обліку і контролю витрат операційної діяльності (на матеріалах ТОВ «Цукровий завод Городенка» м.Городенка Івано-Франківської обл.)

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» за спеціальністю за спеціальністю 7.03050901 – Облік і аудит. – Подільський державний аграрно-технічний університет, м.Кам'янець-Подільський, 2013.

Дипломна робота присвячена організації обліку і контролю витрат операційної діяльності на підприємствах.

Об'єктом стали витрати від операційної діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Цукровий завод Городенка», яке займається переробкою цукрових буряків та виготовленням цукру-піску.

Предметом – є сукупність теоретичних, методичних і практичних положень організації обліку і контролю витрат від операційної діяльності.

На фактичних матеріалах ТОВ «Цукровий завод Городенка» м.Городенка Івано-Франківської області проведено комплексне дослідження теоретичних аспектів організації обліку і контролю витрат операційної діяльності на підприємствах. Досліджено організацію обліку і контролю витрат операційної діяльності в ТОВ «Цукровий завод Городенка». Надані пропозиції по вдосконаленню організації обліку і контролю витрат операційної діяльності в ТОВ «Цукровий завод Городенка». Розглянуто охорону праці та безпеку в надзвичайних ситуаціях на підприємстві.

Ключові слова: витрати, операційна діяльність, документальне оформлення, первинний облік, організація обліку, контроль.

АННОТАЦИЯ

Григорчик Н.Д. Организация учета и контроля затрат операционной деятельности (на материалах ООО «Сахарный завод Городенка» г.Городенка Ивано-Франковской обл.)

Исследования на получение образовательно-квалификационного уровня «специалист» по специальности по специальности 7.03050901 - Учет и аудит. - Подольский государственный аграрно-технический университет, г. Каменец-Подольский, 2013.

Дипломная работа посвящена организации учета и контроля затрат операционной деятельности на предприятиях.

Объектом стали расходы от операционной деятельности общества с ограниченной ответственностью «Сахарный завод Городенка», которое занимается переработкой сахарной свеклы и производством сахара-песка.

Предметом - является совокупность теоретических, методических и практических положений организации учета и контроля расходов от операционной деятельности.

На фактических материалах ООО «Сахарный завод Городенка» г.Городенка Ивано-Франковской области проведено комплексное исследование теоретических аспектов организации учета и контроля затрат операционной деятельности на предприятиях. Исследованы организации учета и контроля затрат операционной деятельности в ООО «Сахарный завод Городенка». Даны предложения по совершенствованию организации учета и контроля затрат операционной деятельности в ООО «Сахарный завод Городенка». Рассмотрены охрана труда и безопасности в чрезвычайных ситуациях на предприятии.

Ключевые слова: затраты, операционная деятельность, документальное оформление, первичный учет, организация учета, контроль.

ABSTRACT

Grigirchik ND Organization of accounting and cost control operations (on materials LLC "Sugar factory Gorodenka" g.Gorodenka Ivano-Frankivsk region)

Research on education and qualification level of "expert" on a specialty by specialty 7.03050901 - Accounting and auditing. - Podolsky State Agrarian Technical University, Kamenetz-Podolsk, 2013.

Thesis is devoted to accounting and cost control operations in enterprises.

Became the object of expenditure from operating activities of a limited liability company "Sugar factory Gorodenka", which is engaged in processing of sugar beet and sugar production.

The subject - is a set of theoretical, methodological, and practical provisions of accounting and control of expenditures from operating activities.

On evidence LLC "Sugar factory Gorodenka" t.Gorodenka Ivano-Frankivsk region, conducted a comprehensive study of the theoretical aspects of accounting and cost control operations in enterprises. Studied accounting and cost control operations of LLC «Sugar factory Gorodenka." Suggests ways of improving the organization of accounting and cost control operations of LLC «Sugar factory Gorodenka." We consider health and safety of emergency at the plant.

Keywords: costs, operations, documentation, initial registration, organization of accounting and control.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	9
1.1. Аналіз наукових підходів до організації обліку і контролю на підприємстві.....	9
1.2. Нормативно-правове забезпечення організації обліку і контролю операційних витрат.....	32
1.3. Методичні аспекти організації внутрішнього контролю витрат операційної діяльності на підприємстві.....	37
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «ЦУКРОВИЙ ЗАВОД ГОРОДЕНКА»	50
2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства	50
2.2. Організація обліку витрат операційної діяльності.....	64
2.3. Організація системи внутрішнього контролю витрат операційної діяльності.....	74
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТОВ «ЦУКРОВИЙ ЗАВОД ГОРОДЕНКА»	82
3.1. Шляхи вдосконалення організації обліку витрат операційної діяльності.....	82
3.2. Вдосконалення організації внутрішнього контролю витрат операційної діяльності	87
3.3. Використання економетричних моделей для оптимізації обліку та внутрішнього контролю витрат операційної діяльності	92
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ЦУКРОВИЙ ЗАВОД ГОРОДЕНКА».....	101

4.1. Охорона праці на підприємстві: нормативно-правове забезпечення.....	101
4.2. Служба охорони праці на ТОВ «Цукровий завод Городенка»: основні завдання, права та обов'язки.....	103
4.3. Заходи по покращенню охорони праці на ТОВ «Цукровий завод Городенка».....	107
ВИСНОВКИ.....	109
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	113
ДОДАТКИ.....	118

ВСТУП

З розвитком ринкової економіки ускладнюються внутрішньогосподарські та зовнішні зв'язки підприємства, зростають потоки економічної інформації, яка має бути ефективно оброблена та перетворена в інформацію, корисну для обґрунтування та прийняття рішень оперативного, тактичного, стратегічного порядку. Переважну частину інформації, особливо для прийняття оперативних та тактичних рішень, надає облікова система. Від того, як організовано бухгалтерський облік на підприємстві, як він виконує свої облікові, контрольні та аналітичні функції, значною мірою залежить якість облікової інформації.

Актуальність теми полягає в тому, що в сучасних умовах зростають вимоги до бухгалтерського обліку, перш за все, в напрямку підвищення гнучкості, аналітичності та оперативності інформації про витрати, що одержується з метою прийняття ефективних управлінських рішень. Вирішення цієї проблеми вимагає створення нової системи одержання інформації про витрати, застосування нетрадиційних для вітчизняної практики бухгалтерського обліку підходів до калькулювання собівартості продукції, оптимізації результатів діяльності підприємства через застосування принципів і методів управлінського обліку і контролю.

Практично на кожному підприємстві існують резерви для зниження витрат до раціонального рівня, що дозволяє досягнути росту економічної ефективності діяльності, підвищення конкурентноздатності.

У дослідження питань організації обліку витрат вагомий внесок зробили вітчизняні та зарубіжні вчені: М.Т. Білуха, І.О. Бланк, О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, З.В. Гуцайлюк, Г.М. Давидов, І.К. Дрозд, В.П. Дудко, В.П. Завгородній, Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний, Ю.Я. Литвин, Є.В. Мних, В.В. Мова, Л.В. Нападовська, В.О. Озеран, Ю.І. Осадчий, М.С. Пушкар, В.С. Рудницький, В.К. Савчук, В.В. Сопко, А.Л. Степанюк, Б.Ф. Усач, В.Г. Швець, В.О. Шевчук, А.Д. Шеремет та ін.

Мета дипломного проекту – обґрунтування теоретичних засад організації обліку та контролю витрат операційної діяльності, розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації їх обліку і контролю та документування на підприємстві.

Поставлена мета обумовила необхідність вирішення ряду взаємопов'язаних завдань:

- дослідити теоретичні підходи до організації обліку і контролю на підприємстві;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення організації обліку операційних витрат;
- оцінити методику організації внутрішнього контролю витрат;
- провести економіко-організаційну характеристику підприємства - ТОВ «Цукровий завод Городенка»;
- проаналізувати методику організації обліку та контролю витрат на досліджуваному підприємстві;
- запропонувати удосконалення організації обліку і внутрішнього контролю витрат операційної діяльності на підприємстві;
- використати економетричні моделі для оптимізації обліку та внутрішнього контролю витрат операційної діяльності;
- запропонувати заходи по покращенню охорони праці на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних положень організації обліку і контролю витрат від операційної діяльності.

Об'єктом дослідження в дипломному проекті стали витрати від операційної діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Цукровий завод Городенка», яке займається переробкою цукрових буряків та виготовленням цукру-піску.

В роботі використовуються різні методи, зокрема, статистичні, економіко-математичні, порівняння показників досліджуваного підприємства з галузевими, економічного аналізу, синтезу, порівняння, аналогії – для оцінки

отриманих фактичних значень показників у динаміці та в порівнянні з нормативними; наукової абстракції – при виділенні найбільш важливих показників оцінки витрат підприємства серед наявної в літературних та нормативних джерелах значної їх кількості; спостереження, групування, узагальнення – в процесі розробки остаточних висновків на основі отриманих результатів аналітичних досліджень.

В роботі використовувалися нормативно-правові документи України, праці відомих фахівців, а також публікації в спеціалізованих періодичних виданнях.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами дослідження теоретичних і практичних аспектів організації обліку і контролю витрат операційної діяльності можна зробити наступні висновки:

1. Досліджено, що організація обліку – це галузь науки про бухгалтерський облік, що вивчає технологію та організацію облікового, контрольного і аналітичного процесів; організацію праці працівників бухгалтерії та обліку в структурних підрозділах підприємства; систему управління та регулювання і розвитку бухгалтерського обліку, економічного контролю й аналізу.

2. Виявлено, що серед науковців, що займалися вивченням питань організації обліку та/чи контролю, найпоширенішою темою дослідження є «Організація обліку і контролю витрат», оскільки дана тема доволі складна і потребує постійного розгляду та вдосконалення.

3. Досліджено тенденції інтересу науковців у галузі обліку до внутрішнього контролю. Виявлено, що найбільший інтерес до внутрішнього контролю спостерігався в період з 2004 по 2008 рр.

4. Встановлено, що ТОВ «Цукровий завод Городенка» як виробник цукру білого та вапна є одним із ключових гравців на ринку виробництва цукру Західної України. Проведено аналіз конкурентної позиції підприємства на ринку, визначено головних конкурентів.

5. Вивчено технологічну структуру виробництва цукру білого. Основними виробничими цехами і дільницями (відділами) є бурякопереробний, сокоочисний, продуктовий, ТЕЦ, газпеч, електроцех, цех КВПША, цех залізничного транспорту, мехмайстерня, відділ постачання і збуту готової продукції, цех очисних і зовнішніх споруд, бурякопункт.

6. Розроблено та досліджено організаційну структуру управління підприємства. ТОВ «Цукровий завод Городенка» використовує лінійно-

штабний тип організації структури апарату бухгалтерського обліку При такому типі усі бухгалтери на підприємстві підпорядковуються головному бухгалтеру.

7. Проаналізовано структуру операційних витрат досліджуваного підприємства та встановлено, що найбільша питома вага припадає на собівартість реалізованої продукції – 97,9 %. Інші операційні витрати складають 1,7 %, адміністративні витрати та витрати на збут відповідно 0,3 % та 0,1 %.

8. У створенні облікової інформації про операційні витрати беруть участь не тільки обліковці (працівники бухгалтерії), а й інші працівники. Зокрема, бракувальники, зважувальники, головний технолог, лаборант, завідуючий складом та ін.

9. Встановлено, що на ТОВ «Цукровий завод Городенка» функціонує служба внутрішнього контролю, яка діє в інтересах його власників. Структура та штат служби внутрішнього контролю затверджуються керівником підприємства. Склад служби внутрішнього контролю включає керівника служби і 2 контролерів

10. Досліджено стан документального забезпечення контрольного процесу на ТОВ «Цукровий завод Городенка». На етапі планування складають річний план перевірок, графік проведення перевірок, проекти формування кошторисів витрат. По закінченні перевірки складається звіт, де представляються результати з описом виявлених порушень, помилок, відхилень, з оцінкою стану бухгалтерського обліку на підприємстві, достовірності звітності та законності господарських операцій. Виявлено, що на підприємстві не має типових форм робочої документації внутрішніх контролерів.

11. Вважаємо, що основна причина порушень підприємства – не організований облік витрат на природоохоронну діяльність. Адже, раціональним чином організований облік витрат на підприємстві потребує забезпечення своєчасного відображення показників внутрішньої документації.

12. Встановлено, що витрати на природоохоронну діяльність доцільно групувати за видами економічної діяльності. Вважаємо, такий підхід раціональним, оскільки він допоможе зосередити їх за центрами відповідальності й організувати управлінський облік за поведінкою цих витрат, що дасть змогу своєчасно і якісно приймати управлінські рішення.

13. Виявлено, що існуюча сучасна система інформації про витрати на охорону навколишнього природного середовища і його відновлення ведеться позасистемно, на базі вибірок із первинних документів або статистичних розрахунків.

14. Вважаємо раціональним розробку первинного документа для ТОВ «Цукровий завод Городенка», який надасть змогу регулярно сигналізувати про будь-які відхилення від затверджених лімітів або норм витрат на природоохоронну діяльність. Для ефективного інформаційного забезпечення внутрішніх користувачів про витрати на природоохоронну діяльність, удосконалено таку форму внутрішньої звітності як «Звіт про фінансові результати».

15. Удосконалено Наказ про облікову політику в частині витрат операційної діяльності.

16. Виявлено, що результати оцінки ефективності внутрішнього контролю щодо витрат ТОВ «Цукровий завод Городенка» свідчать про недостатній рівень результативності. Наявна система внутрішнього контролю найбільш ефективна за напрямом контролю матеріальних витрат. Поряд із цим можна виокремити напрямки підвищення ефективності внутрішнього контролю в управлінні витратами підприємства: впровадження внутрішнього контролю непрямих витрат; використання аналітичних процедур для розробки прогнозних бюджетів витрат; формування якісної системи внутрішнього контролю за видами діяльності.

17. Використання запропонованої системи критеріїв бальної оцінки дозволить оцінити ефективність внутрішнього контролю щодо витрат підприємства та визначити напрями забезпечення його якості.

18. Сформовано і запропоновано Положення про службу внутрішнього контролю на підприємстві.

19. Проведено економетричний аналіз діяльності підприємства в частині доходів і витрат. Тому, якщо сума собівартості реалізованої продукції у 2012 році складе 1800 тис. грн., прогнозується згідно побудованої моделі чистий дохід (виручка) від реалізації в сумі 4262,16 тис. грн.

20. Виявлено, що директором ТОВ «Цукровий завод Городенка» згідно Наказу про створення служби охорони праці створена служба охорони праці відповідно до вимог законодавства і яка безпосередньо підпорядковується тільки директору.

21. Виявлено, що за роботу в шкідливих умовах працівники забезпечуються додатковими відпустками, скороченим робочим днем та санаторно-профілактичним лікуванням. Щороку ТОВ «Цукровий завод Городенка» виділяє на такі цілі значну кількість коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акентьева О.Б. Підвищення економічної ефективності системи внутрішнього контролю підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.06.01 / НАН України; Інститут економіки промисловості / О.Б. Акентьева – Донецьк, 2006. – 20 с.
2. Барановська Т.В. Облікова політика підприємств в Україні: теорія і практика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Т.В. Барановська. – К., 2008. – 20 с.
3. Білуха М.Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит. / М.Т Білуха – К.: Українська академія оригінальних ідей, 2005. – 888 с.
4. Богач Б.М. Організація виробничого обліку й аналізу собівартості продукції підприємств лісового господарства: дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 / Б.М. Богач. - Тернопіль, 2008. - 188 с.
5. Бондаренко О.М. Організація обліку: навч. посіб. / О.М. Бондаренко, А.С. Нельма. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 216 с.
6. Борисенко М.В. Організація і методика внутрішнього контролю на підприємствах: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.00.00 / Київський національний торговельно-економічний ун-т / М.В. Борисенко. – К., 2012. – 21 с.
7. Бутинець Т.А. Контроль внутрішньогосподарський чи внутрішній / Т.А Бутинець. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2010_2/1.pdf.
8. Бухгалтерський облік: актуальні проблеми та рішення [Текст]: монографія / за редакцією д-ра екон. наук, проф. С.С. Герасименка, д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова ; [С.С. Герасименко, А.О. Єпіфанов, М.Д. Корінько та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – 162 с.
9. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії / [Шило В.П., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б. та ін.] – К.: Кондор, 2012. – 172 с.

10. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація: Монографія / Н.Г. Виговська. – Житомир: ЖДТУ, 2008. – 532 с.
11. Власюк Г.В. Проблеми організації бухгалтерського обліку та шляхи їх вирішення / Г.В. Власюк [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/dtr_ep/2010_6/files/ekon060908Vlasjuk.pdf.
12. Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.
13. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навчальний посібник / Гладких Т.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 480 с.
14. Гогіташеїлі Г.Г. Управління охороною праці на підприємстві / Г.Г. Гогіташеїлі — Львів: Руно, 2007. — 38 с.
15. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: Аналіз стану і перспективи розвитку / С.Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
16. Дерій В.А. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві: курс лекцій. – 2-ге вид., випр. і допов. / В.А. Дерій. – Тернопіль: Джура, 2004. – 92 с.
17. Дикий А.П. Організація бухгалтерського обліку як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємств: дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / А.П. Дикий. – Житомир, 2010. – С. 87-88.
18. Дікань Л.В. Контроль у бюджетних установах: підручник / Л.В. Дікань. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 408 с.
19. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: навч. посібн. для самостійного вивчення дисципліни / Л.В. Дікань, Н.Ф. Чечетова, Н.В. Синюгіна. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 256 с.
20. Дікань Л.В. Внутрішньогосподарський контроль. / Дікань Л.В. – Х: ХНЕУ, 2005. – 60 с.
21. Домбровська Н.Р. Теоретичні основи організації обліку на підприємстві / Н.Р. Домбровська [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2012_3/184.pdf.

22. Дутчак І.Б. Документальне оформлення та облік надходження основних засобів на підприємство / І.Б. Дутчак [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlts/21_13/188_Dut.pdf.

23. Євдокимов В.В. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю в управлінській діяльності підприємства / В.В. Євдокимов // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2010. – № 4: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdtu_econ/2010_4/10.pdf.

24. Житний П.Є. Організаційно-методологічні аспекти облікової політики фінансово-промислових систем: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / П.Є. Житний. – К., 2010.

25. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.

26. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.

27. Іващенко В.П., Розсоха В.Г. Тематичний посібник з охорони праці та профілактики виробничого травматизму / Для керівників та працівників з охорони праці підприємства / Іващенко В.П., Розсоха В.Г./ за ред. Половко М.В. – К.: Фенікс, 2007 – 48 с.

28. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.99. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

29. Каплюк Г., Блохтур А. Податковий кодекс: переваги та недоліки. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: glavcom.ua/articles/1787.html.

30. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: [монографія] / Г.Г. Кірейцев. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 236 с.
31. Кобилянська О.І. Фінансовий облік: Навчальний посібник / Кобилянська О.І. – К.: Знання, 2007. -471 с.
32. Кобилянська Г.Ю. Оцінка ефективності функціонування служби внутрішнього аудиту / Г.Ю Кобилянська, М.О. Вовк. // Облік і фінанси АПК. - 2012.- №1 - С.11-13.
33. Коваленко О.В. Удосконалення організації обліку на промислових підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О.В. Коваленко. – К., 2010.
34. Ковальчук Н.В. Фінансова звітність і міжнародні стандарти [Текст] / Н.В.Ковальчук, В.Д.Слободян // Аграрна наука – селу. – 1997. – Вип. 3. – С. 196-200.
35. Кондратюк О.М. Облік і аналіз екологічних витрат промислових підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / О.М. Кондратюк. - К., 2008. - 199 с.
36. Корінько М.Д. Внутрішній контроль господарської діяльності підприємства. / Корінько М.Д. – Фастів: Поліфаст, 2006. – 440 с.
37. Кузнєцова С. Організація облікової служби на підприємстві / С. Кузнєцова // Бухгалтерський облік і аудит – 2008. – № 9.
38. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408.
39. Муріна Т. С. Шляхи ефективності використання основних засобів на промисловому підприємстві / Т. С. Муріна // Держава та регіони. – 2007. – № 6. – С. 387–390.
40. Наказ Міністерства фінансів України від 31.03. 1999 р. № 87 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» зі

змінами та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>.

41. Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» зі змінами та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0397-99>.

42. Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», зі змінами та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>.

43. Наказ Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 р. № 181 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», зі змінами та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0047-08>.

44. Наказ Міністерства Фінансів України від 11 серпня 1994 р. № 69 «Про інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків», зі змінами та доп. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1357-08>.

45. Облікова політика підприємства: Навч. посіб. / За ред. Гаврилюка В.М., Жука В.М., Михайлова М.Г. – К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. – 326 с.

46. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю: теорія, методологія, організація: Дис. док. екон. наук: 08.00.09 / Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. / С.М. Петренко. – Д., – 2010. – 362 с.

47. Пиріжок Є.С., Кулікова Н.Т. Поняття «основні засоби» та канали їх вибуття на підприємстві / Є.С. Пиріжок, Н.Т. Кулікова [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2012_2/38.pdf.

48. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом міністерства фінансів України 30.11.99 № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

49. Податковий кодекс України від 02.12.10 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

50. Поповиченко Г.С. Методологічні основи організації обліку основних засобів / Г.С. Поповиченко [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvlnau/Ekon/2011_17/Popovichenko.pdf.

51. Про затвердження типових форм первинних документів, затв. Наказом Міністерства статистики України від 29.12.95 р. № 352 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041>.

52. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики: [монографія]. / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба – Тернопіль: Карт-бланш, 2010. – 260 с.

53. Сардачук І.І. Обліково-інформаційне забезпечення внутрішньогосподарського контролю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Management/2010_647/89.pdf.

54. Семейон В.С. Бухгалтерський облік необоротних активів в Україні та Угорщині: порівняльний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / В.С. Семейон. — Житомир, 2011. — 23 с.

55. Семенишена Н.В. Еволюція теорії витрат: роль і значення для обліку витрат виробництва [Текст] / Н.В. Семенишена // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Фінанси і кредит. – 2012. – Вип. 1. – С. 318–322.

56. Семенишена Н.В. Інституційна структура України та її вплив на розвиток бухгалтерського обліку [Текст] / Н.В. Семенишена // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2011. – Вип. II (42). Ч.2. Т.2. Економічні науки. – С. 223-227.

57. Семенишена Н.В. Методичні підходи до визначення реакції облікових теорій (систем) на сучасні концепції управління [Текст] / Н.В. Семенишена // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Редкол.: відп.ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. –2012. – Випуск 9 (27). – С. 265–271.

58. Семенишена Н.В. Міжнародний досвід стандартизації та його вплив на формування інституту бухгалтерського обліку в Україні [Текст] / Н.В. Семенишена // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія Економічні науки. – 2012. – Випуск 3 (69). –Том 2. – С. 185-189.

59. Семенишена Н.В. Отраслевой учет в Украине : к оценке проблем реформирования и перспектив развития [Текст] / Н.В. Семенишена // Теория и практика бухгалтерского учета и экономического анализа в условиях модернизации российской экономики : Сборник научных статей ; под ред. Проф. М.А.Вахрушиной, доц. М.И.Сидоровой. – Москва: Издательство «Спутник+», 2011. – С. 41–44.

60. Семенишена Н.В. Інституції сфери обліку бюджетного фінансування сільського господарства [Текст] / Н.В. Семенишена // Організаційно-правові форми агропромислових формувань: стан, перспективи та вплив на розвиток сільських територій : збірник наукових праць : спец. випуск. – Київ: КНЕУ, 2011. – С. 758–766.

61. Семенишена Н.В. Методологічні аспекти та проблеми формування облікової політики інституційних одиниць аграрного сектору [Текст] / Н.В. Семенишена, О.Д.Радченко // Іноваційна економіка. – 2011. – № 12. – С. 116–120.

62. Семенишена Н.В. Бухгалтерський облік і фінансова звітність: проблеми гармонізації з МСФЗ [Текст] / Н.В. Семенишена // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Фінанси і кредит. – 2013. – Вип. 2. – С.138–144.

63. Семенишена Н.В. Бухгалтерський облік та звітність в системі інформаційного забезпечення менеджменту [Текст] / Н.В.Семенишена // Збірник наукових праць ПДАТУ. – 2008. – Вип. 16, Т.3. – С. 497-500.

64. Скрипник М.І. Організація обліку витрат у розрізі центрів витрат та центрів / М.І. Скрипник // Облік і фінанси АПК. - 2012. - № 1. - С. 46-49.

65. Сльозко Т.М. Організація обліку: навч. посіб. / Т.М. Сльозко. – К.: Центр навч. л-ри, 2008. – 224 с.

66. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник / В.В. Сопко, В.П. Завгородній – К.: КНЕУ, 2004. – 411 с.

67. Стадницький Ю.І. Амортизація основних засобів: класифікація підходів // Наука і економіка: науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. – 2012. – Вип. 4 (24). – С. 72–78.

68. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: [підручник] / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К.: Каравела, 2010. – 624 с.

69. Супрункова І.В. Внутрішній контроль застосування методів оцінки в бухгалтерському обліку / І.В. Супрунова // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2011. – № 1: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2011_1/25.pdf.

70. Усач Б. Ф. Контроль і ревізія: підручник / Б. Ф. Усач. – К.: Знання, 2007. – 263 с.

71. Цапгуш К.Я. Охорона праці на підприємствах промисловості будівельних матеріалів: Навч. посіб./ К.Я. Цапгуш, Г.Г. Гогіташеїлі. — К.: ІСДО, 2003. — 252 с.

72. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.Д. Чацкіс, Е.С. Гейер, О.А. Наумчук, І.О. Власова: Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - Донецьк: [ДонНУЕТ], 2011. - 473 с.

73. Щеголькова С.В. Удосконалення організації внутрішнього контролю в управлінні витратами машинобудівного підприємства: автореф. дис. канд. екон.

наук: 08.00.04 / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля /
С.В. Щеголькова. – Луганськ, 2008. – 18 с.

74. Яценко В.М. Організація обліку: навч. посіб. для студ. вищ. навч.
закладів / В.М. Яценко, А.В. Гриліцька: Черкас. держ. технол. ун-т. - Черкаси:
ЧДТУ, 2010. - 159 с.

ДОДАТКИ